

พัฒนาการกีฬามวยไทย

นายโพธิ์สวัสดิ์ แสงสว่าง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

I16951887

008222

DEVELOPMENT OF THAI BOXING

Mr. Posawat Sangsawang

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1979

หัวข้อวิทยานิพนธ์   พัฒนาการกีฬามวยไทย
โดย   นายโพธิ์สวัสดิ์ แสงสว่าง
ภาควิชา   พลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

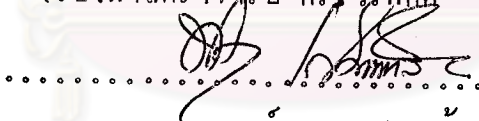
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

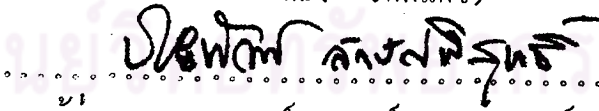

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรศักดิ์ เพียรชอบ)

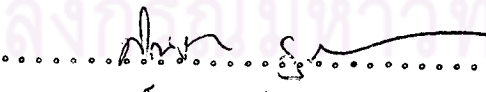

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พอง เกิดแก้ว)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ศิลาชัย สุวรรณชาดา)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์
ชื่อ นิสิต
อาจารย์ที่ปรึกษา
ภาควิชา
ปีการศึกษา

พัฒนาการกีฬามวยไทย
นายโพธิ์สวัสดิ์ แสงสว่าง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประพันธ์ ลักขณพิสุทธิ์
พลศึกษา
2522

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของกีฬามวยไทย ทางด้านจุดมุ่งหมาย วิธีการฝึก และการแข่งขันกีฬามวยไทย ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย ถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ วิธีดำเนินการวิจัย

ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร จดหมายเหตุ ทั้งที่เป็นปฐมภูมิ และทุติยภูมิ รวมทั้งสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยปรากฏว่า จุดกำเนิดของกีฬามวยไทย อาจเนื่องมาจากการดำเนินชีวิตในสมัยโบราณ ที่ต้องต่อสู้กับภัยธรรมชาติ โดยการใช้อาวุธต่าง ๆ ของร่างกาย เป็นอาวุธต่อสู้และป้องกันตัว ซึ่งต่อมาได้มีการคิดค้น ปรับปรุงการใช้อาวุธต่าง ๆ เหล่านั้นให้เหมาะสม มีการฝึกหัด ฝึกซ้อม ในสำนักมวย โดยครูมวยที่มีชื่อ เมื่อยามสงครามก็นำเอาศิลปะมวยไทย มาใช้ควบคู่กับอาวุธประเภทต่าง ๆ เพื่อให้การรบมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเมื่อยามว่างเว้นจากสงคราม ก็นิยมจัดให้มีการแข่งขันชกมวย โดยในระยะแรกเป็นการชกแบบคาดเชือก ต่อมาได้มีการร่างและใช้กฎกติกาขึ้น ทำให้การดำเนิน การแข่งขันชกมวย เป็นไปอย่างเรียบร้อย ปัจจุบันมีการแข่งขัน ชกมวยไทยกัน อย่างเป็นปรกติหลาย

Thesis   Development of Thai Boxing
Name   Mr. Posawat Sangsawang
Thesis Advisor   Assistant Professor Prapat Laxanaphisuth
Department   Physical Education
Academic Year   1979

ABSTRACT

Purpose of Study :

The purpose of this study was to investigate the origin and development of Thai boxing coping with the objectives, training process and the boxing matches from Sukhothai to Ratanakosin period.

Research Procedures :

The investigation was based on archives and historical documents of both primary and secondary sources including interviewing experts in Thai boxing.

Findings :

The results obtained from this study indicated that boxing might have originated from the ways of life of a time in which body parts of human being were used to protect and fight against natural dangers. Later, the application of these body parts were redesigned and improved. The training, supervised by a well-known trainer,

was done in a certain arena (So called "training camp"). In wartime the art of Thai boxing was harmoniously applied with various weapons to enhance the fighting competency. During peace time, boxing matches were frequently held as sports. At first, it was of "yarn-tying" type that one of the fighter might be badly injured or killed. As a result, the set of rules and regulations was drawn up for a more orderly boxing match. Now the Thai boxing matches were popularly held all over the country.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓

กิติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ ซึ่งได้กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา โดยได้ช่วยเหลือให้คำแนะนำต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยโดยสมบูรณ์

ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก อาจารย์เขตร ศรียากษ์ อาจารย์แสง สิริไพล์ ศาสตราจารย์ ดร.อวย เกตุสิงห์ อาจารย์วรารุช สุมน อาจารย์ประสิทธิ์ ถาวร ครูเทียบ โครงลายทอง คุณเคชา ปราการะนันท์ คุณพิสิษฐ์ ราชอาจ คุณมนู โกลสุมภ์ คุณแคล้ว ชนิกุล คุณบุญเยี่ยม โสภณ คุณชนะ ทรัพย์แก้ว คุณวิชาญน้อย พรทวี คุณเชิดศักดิ์ ศรีเมืองนนท์ คุณสนอง รักวานิช คุณประวัติ พงษ์ไทย คุณปัญญา ไกรทัศน์ และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวันทุกฉบับที่ให้คำปรึกษาแนะนำ รวมทั้งเจ้าหน้าที่หอสมุดแห่งชาติ ที่ได้อำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
โพธิ์สวัสดิ์ แสงสว่าง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

ข

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย

ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

จ

กิตติกรรมประกาศ

ฉ

บทที่

1	คำนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
	ขอบเขตของการวิจัย	6
	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
	วิธีดำเนินการวิจัย	6
2	ความเป็นมาของกีฬามวยไทยกับคนไทย	8
3	กีฬามวยไทยในสมัยกรุงสุโขทัย (พ.ศ. 1790 - พ.ศ. 1893)	17
	จุดมุ่งหมายในการฝึกหัดมวยไทย	18
	วิธีการฝึกหัดมวยไทย	19
4	กีฬามวยไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยา (พ.ศ. 1893 - พ.ศ. 2310)	24
	จุดมุ่งหมายในการฝึกหัดมวยไทย	30
	วิธีการฝึกหัดมวยไทย	34
	การจัดการแข่งขันชกมวยไทย	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	กึ่งพามวยไทยในสมัยกรุงธนบุรี (พ.ศ.2310 - พ.ศ.2325)	42
	จุดมุ่งหมายในการฝึกหัดมวยไทย	44
	วิธีการฝึกหัดมวยไทย	45
	การจัดการแข่งขันชกมวยไทย	51
6	กึ่งพามวยไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ (พ.ศ.2325 ถึงปัจจุบัน)	66
	จุดมุ่งหมายในการฝึกหัดมวยไทย	69
	วิธีการฝึกหัดมวยไทย	73
	การจัดการแข่งขันกึ่งพามวยไทย	95
	-สมัยสนามมวยสวนกุหลาบ	100
	-สมัยสนามมวยหลักเมืองท่าช้าง	108
	-สมัยสนามมวยสวนสนุก	109
	-สมัยสนามมวยสวนเจ้าเชตุ	111
	-สมัยสนามมวยราชดำเนินและลุมพินี	112
7	ศัพท์เฉพาะในกึ่งพามวยไทย	137
8	สรุป อภิปรายผลการวิจัย	155
บรรณานุกรม		169
ภาคผนวก		188
	ภาคผนวก ก.	189
	ภาคผนวก ข.	199
	ภาคผนวก ค.	321
ประวัติผู้เขียน		325